

Sygn. akt	III AUa 532/15
------------------	-----------------------

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia **14 października 2015 r.**

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

	Przewodniczący:	SSA Urszula Kocyłowska
	Sędziowie:	SSA Barbara Gonera SSA Alicja Podczaska (spr.)
	Protokolant	st. sekr. sądowy Anna Kuźniar

po rozpoznaniu w dniu **14 października 2015 r.**

na rozprawie

sprawy z wniosku **A. K. (2) z udziałem zainteresowanej**

A. K. (2)

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w R.**

o wysokość podstawy wymiaru składek

na skutek apelacji wniesionej przez stronę pozwaną

od wyroku **Sądu Okręgowego w Rzeszowie**

z dnia **20 marca 2015 r.** sygn. akt **IV U 122/15**

I. oddala apelację ,

II. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R. na rzecz wnioskodawcy A. K. (2) kwotę 120 zł (słownie : sto dwadzieścia złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym .

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 27 sierpnia 2014 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. na podstawie przepisów art. 83 ust. 1 pkt.3 oraz art. 6 ust. 1 pkt 5, art. 12 ust. 1 i art. 13 pkt 5 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (j.t. Dz. U. 2015 r. poz. 121) ustalił podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne A. K. (3) z tytułu współpracy przy prowadzeniu pozarolniczej działalności gospodarczej u płatnika (...) A. K. (2) w kwocie odpowiadającej 60% prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego przyjętego do ustalenia kwoty ograniczenia rocznej podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, obowiązującej od 1.01.2014 r. do 31.12.2014 r.

W odwołaniu od powyższej decyzji płatnik składek domagał się jej zmiany poprzez ustalenie, że podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne A. K. (3) stanowią zadeklarowane przez płatnika kwoty, zarzucając naruszenie art. 18 ust. 8 i art. 20 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, poprzez niewłaściwe zastosowanie, polegającej na nieprzyjęciu jako podstawy wymiaru składek deklarowanej kwoty dochodu.

W odpowiedzi na odwołania organ rentowy domagał się ich oddalenia, podnosząc że niedopuszczalna jest sytuacja, w której przedsiębiorca płaci najniższą składkę, a osoba współpracująca przez miesiąc czy dwa najwyższą składkę. Organ rentowy podkreślił również, że na miejsce wnioskodawczyni nie została zatrudniona inna osoba, która przejęłaby obowiązki osoby współpracującej.

Wyrokiem z dnia 20 marca 2015 r. Sąd Okręgowy w Rzeszowie zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że ustalił podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne A. K. (3) jako osoby współpracującej przy prowadzeniu działalności gospodarczej w okresie od 1.03.2014 r. stanowi deklarowana kwota 9.000 zł miesięcznie.

Sąd ustalił, że w okresie objętym decyzją A. K. (2) był osobą prowadzącą działalność gospodarczą i z tego tytułu podlegającą ubezpieczeniom społecznym, a wnioskodawczyni osobą współpracującą przy prowadzeniu tej działalności. A. K. (2) deklarował podstawę wymiaru składki na swoje ubezpieczenie społeczne w wysokości 60% przeciętnego, miesięcznego wynagrodzenia, przyjętego do ustalenia kwoty ograniczenia rocznej podstawy wymiaru składek, natomiast na ubezpieczenie wnioskodawczyni składki od podstawy wymiaru wynoszącej 9.000 zł za okres od marca do maja 2014 r. Przechodząc do oceny prawnej Sąd Okręgowy wskazał, że w okresie objętym zaskarżoną decyzją podstawa wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne A. K. (3) mieściła się w granicach określonych w przepisie art. 18 ust. 8 ustawy z dnia 13.10.1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych.

W apelacji od powyższego wyroku organ rentowy domagał się jego zmiany i oddalenia odwołania, zarzucając naruszenie art. 68 ust. 1, art. 86 ust. 1 i 2 w związku z art. 2a ust. 1 i 2 ustawy z dnia 13.10.1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, poprzez ustalenie, że podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne A. K. (3) z tytułu współpracy przy prowadzeniu pozarolniczej działalności gospodarczej przez płatnika A. K. (2) odpowiada kwotom wykazanym w miesięcznych raportach rozliczeniowych za miesiące od marca do czerwca 2014 r., podczas gdy takie przyjęcie pozostaje w sprzeczności z zasadami współzycia społecznego, w szczególności mając na uwadze fakt, że podstawa wymiaru składek została rażąco wygórowana i została ustalona w krótkim czasie przed zajściem zdarzenia rodzącego uprawnienia do świadczeń z FUS w razie choroby i macierzyństwa.

W odpowiedzi na apelację, wnioskodawca domagał się jej oddalenia, jako w całości bezzasadnej i zasądzenia kosztów zastępstwa procesowego za II instancję.

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie zważył co następuje;

Apelacja jest nieuzasadniona jako taka podlega oddaleniu.

Zaskarżony bowiem wyrok Sądu Okręgowego w Rzeszowie z dnia 20 marca 2015 r. jest – wbrew zarzutom apelacji – wyrokiem trafnym i odpowiadającym prawu. W świetle bezspornych okoliczności faktycznych dotyczących faktycznego wykonywania przez zainteresowaną A. K. (3) współpracy przy prowadzonej przez jej męża A. K. (2) działalności gospodarczej, spór w przedmiotowej sprawie ograniczał się w istocie do przesądzenia, czy w przypadku zadeklarowania przez płatnika składek maksymalnej dopuszczalnej kwoty podstawy wymiaru istnieje możliwość jej korekty, przy odniesieniu się do reguł właściwych cywilnoprawnym stosunkom zobowiązaniowym. Sąd I instancji w

zdecydowany sposób wykluczył taką możliwość, powołując się na argumentację prezentowaną przez Sąd Najwyższy, a tak wyrażona ocena prawna sprawy jest podzielana przez Sąd Apelacyjny w Rzeszowie. Uzupełniając wywód prawny Sądu Okręgowego zauważyć wypadnie, że jakkolwiek przywołane w petitum apelacji przez skarżącego przepisy ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2015r., poz.121) - zwanej dalej ustawą systemową - co do zasady uprawniają organ rentowy do wydawania decyzji ustalających podstawę wymiaru składek, a ustawa ta stoi na gruncie równego traktowania wszystkich ubezpieczonych, to jednocześnie racjonalny w swych działaniach ustawodawca przewidział i dopuścił możliwość deklarowania przez prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą (jak też osób z nimi współpracujących) podstawy wymiaru składek oderwanej w swej wysokości od faktycznego przychodu, a mieszczącej się jedynie w zakreślonych art.18 ust.8 i art. 20 ust.3 w/ w ustawy granicach.

W przypadku więc braku skutecznego podważenia samego istnienia tak określonego tytułu ubezpieczenia (przewidzianego w art.6 ust. 1 pkt. 5 ustawy systemowej), zadeklarowanie przez płatnika podstawy wymiaru składek w kwocie mieszczącej się w zakreślonych wyżej powołanymi przepisami - o charakterze *ius cogens* - granicach, wyklucza możliwość jakiegokolwiek weryfikacji tej podstawy wymiaru przez organ rentowy. Należy także podkreślić, że omawiany stosunek ubezpieczenia nie może podlegać ocenie jego zgodności z normami prawa cywilnego, ponieważ objęcie nim nie poprzedza żadna czynność kreująca stosunek cywilnoprawny. Nie jest też przy tym dopuszczalna wykładnia przepisów prawa ubezpieczeń społecznych z punktu widzenia przewidzianej w art. 5 k.c. klauzuli generalnej tj. zasad współżycia społecznego z uwagi na to, że są to przepisy prawa publicznego cechujące się niezbędnym rygoryzmem. Powyższe potwierdza zaś ugruntowana już w tej mierze bogata judykatura Sądu Najwyższego jak też sądów powszechnych (por. m.in. uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 21 kwietnia 2010 r., II UZP 1/10, OSNP 2010/21-22/267, wyroki Sądu Najwyższego z dnia 21 października 2008 r. II UK 71/08, LEX nr 519959, czy z dnia 11 grudnia 2014 r., I UK 145/14, LEX nr 1622302, a także wyroki sądów apelacyjnych, jak na przykład wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 20 lutego 2013r., III AUa 1555/12, LEX nr 1293068, czy wyroki tut. Sądu, jak ten nie publikowany z dnia 12 października 2005r. III AUa 870/05, kolejny z dnia 18 marca 2015r., III AUa 938/14, LEX nr 1667617, a także ten który zapadł również w dniu 15 lipca 2015r. III AUa278/15).

Uzasadnione też będzie przytoczenie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 12 kwietnia 2012r., I UK 350/11, Lex nr 1215610, w którym przesądzono, że kobieta, którą mąż na miesiąc przed porodem zgłosił do ZUS jako osobę współpracującą przy prowadzeniu działalności gospodarczej, dostanie zasiłek macierzyński obliczony od maksymalnej zadeklarowanej podstawy. W tym stanie rzeczy przywoływany przez skarżącego wyrok Sądu Okręgowego w Białymstoku z dnia 30 grudnia 2013r. V U 1874/13 jawi się jako odosobniony (nie jest też w żadnym razie podzielany przez tut. Sąd Apelacyjny), niezależnie od tego, że dotyczył też decyzji ZUS w której organ rentowy starał się podważyć sam tytuł ubezpieczenia. W końcu należy też odnotować, iż wyrokiem z dnia 23 września 2014r. III AUa 354/14 Sąd Apelacyjny w Białymstoku dokonał stosownej korekty w/w wyroku.

Z wyżej przytoczonych względów brak jest podstaw faktycznych i prawnych do uwzględnienia apelacji, która podlega oddaleniu stosownie do

art. 385 kpc. O kosztach zastępstwa procesowego orzeczono w punkcie II na podstawie art. 98 kpc, przy uwzględnieniu taryfowych stawek tego wynagrodzenia przewidzianych w § 12 ust. 1 pkt. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu (t. jedn. Dz. U. 2013 nr 490).